

Vragen Inez Flaming (PvdA-GL) over staalslakken (naar aanleiding van commissie Ruimte van 19 januari 2023)

Toelichting:

Graag wil ik vragen om in de commissie ruimte van 19 januari een terugmelding te krijgen van de expertsessie staalslakken die gisteren is gehouden. Ook wil ik graag een reactie van GS over het voornemen van Rijkswaterstaat om staalslakken te gaan gebruiken in de Westerschelde (omroepzeeland.nl/nieuws/16159126/opnieuw-grote-hoeveelheid-staalslakken-in-westerschelde-ondanks-bezwaren).

Vragen Commissie Ruimte	Antwoorden
1. Allereerst graag een beknopte terugmelding van de resultaten van de expertsessie.	De terugkoppeling van de expertsessie hebben we recent van Rijkswaterstaat ontvangen en is als bijlage bij deze beantwoording gevoegd.
2. De staalslakken vergruizen in de loop der tijd en verspreiden zich in de omgeving. Hoe is dat te rijmen met de vereiste terugneembaarheid uit het bouwbesluit? (bodemplus.nl/onderwerpen/wet-regelgeving/bbk/vragen/bouwstoffen-algemeen/faq/welke-voorwaarden/)	<p>Rijkswaterstaat geeft desgevraagd aan dat zij niet de ervaring hebben dat staalslakken in kleine delen uiteen vallen. Zij stellen dat het materiaal stabiel blijft bij stroming en zich niet verspreidt. Het behoudt daarmee dus zijn functie. Rijkswaterstaat geeft aan dat hierdoor de vereiste terugneembaarheid niet in het geding is.</p> <p>Tegelijkertijd constateren we dat er geen onderzoeken zijn waaruit bovenstaande blijkt.</p> <p>Op 4 maart heeft een stakeholders bijeenkomst plaatsgevonden over het gebruik van staalslakken in de Oosterschelde. Deze bijeenkomst was georganiseerd door de Zeeuwse Milieufederatie. Staatssecretaris Heijnen en gedeputeerde Van der Velde waren hierbij aanwezig. Tijdens deze bijeenkomst is door de Staatssecretaris benadrukt dat nader onderzoek nodig is. Daarbij is aangegeven dat in juni van dit jaar de resultaten beschikbaar komen van een nieuw onderzoek naar staalslakken. Dit onderzoek vindt plaats in het kader van de herijking van de bodemregelgeving, maar op dit moment hebben wij geen zicht op wat de onderzoeksvragen precies zijn.</p>
3. Waarom is er geen lozingsvergunning vereist voor het storten van staalslakken, aangezien de uitloging van materialen gelijk staat aan het lozen van verontreinigde stoffen op de Westerschelde; iets waar bedrijven wel vergunningplichtig voor zijn?	<p>Deze vraag hebben wij aan Rijkswaterstaat voorgelegd. RWS geeft aan dat er geen lozingsvergunning nodig is, omdat in de wetgeving over toepassing van staalslakken eisen zijn gesteld aan de uitloging. Deze eisen zijn gebaseerd op wetenschappelijke studies.</p> <p>Via certificering moet aangetoond worden dat het toe te passen materiaal voldoet aan de normen voor uitloging. Deze certificering voorziet erin dat er geen aparte lozingsvergunning hoeft te worden aangevraagd.</p>

Vragen Commissie Ruimte	Antwoorden
<p>4. We hebben gehoord dat er nog onverklaarbare mosselsterfte optreedt in de buurt van de staalslakken. Wat is hierover bekend? Betekent dat niet dat we het voorzorgsbeginsel moeten hanteren en deze materialen niet moeten gebruiken?</p>	<p>Wij hebben begrepen dat tijdens de expertsessie op 9 januari iemand gezegd zou hebben dat er sprake zou zijn van mosselsterfte 'in de buurt van staalslakken'. Het is onduidelijk gebleven waar die uitspraak op is gebaseerd. Er is daarvoor in elk geval geen bewijs of wetenschappelijk onderzoek geleverd.</p> <p>Wageningen Marine Research heeft in het verleden onderzoek gedaan in de Oosterschelde op diverse stortlocaties en in het laboratorium. Daarbij is aangetoond dat er zelfs bij extreem lage verversing nog steeds geen significant negatieve effecten zijn op de waterkwaliteit en op organismen.</p>
<p>5. We hebben begrepen dat RWS mogelijkwerwijs staalslakken wil gaan gebruiken in de Westerschelde. Wat vindt GS hiervan? Zit er niet al genoeg rommel in de WS zonder dat we er nog bij gaan storten?</p>	<p>GS is van mening dat als effecten van uitloging onbekend zijn, toepassing van materiaal zoals staalslakken uit voorzorg beter vermeden kan worden. Dat is ook de strekking geweest van onze brief van 12 september 2023 aan de Staatssecretaris.</p> <p>Uit de expertsessie op 9 januari 2024 bleek dat wetenschappelijk onderzoek geen negatieve effecten heeft aangetoond van toepassing van staalslakken. Niet op de waterkwaliteit, noch op de ecologie.</p> <p>Tijdens de bijeenkomst op 4 maart hebben wij het belang van recent onderzoek benadrukt bij de staatssecretaris.</p>
<p>6. Wat zijn de alternatieven, wat is de meerprijs en hoe groot is het prijsverschil in verhouding tot de kosten van het totale werk?</p>	<p>Afhankelijk van onder andere de civieltechnische eigenschappen van bouwstoffen zijn er alternatieven voor staalslakken. Denk daarbij aan het toepassen van andere secundaire bouwstoffen zoals puin of van primaire bouwstoffen zoals steen (basalt of graniet) uit een groeve.</p> <p>In principe logen alle materialen, ook primaire bouwstoffen, in meer of mindere mate uit.</p> <p>Wij hebben ons laten vertellen dat het prijsverschil van staalslakken ten opzichte van steen uit een groeve ongeveer 20% is. Over actuele prijzen van secundaire bouwstoffen hebben wij geen informatie.</p>
<p>7. Is er een overzicht van de hoeveelheid staalslakken die tot op heden is gebruikt in de Deltawateren en het verwachte gebruik in aankomende projecten?</p>	<p>Wij hebben dat overzicht niet; het toepassen van staalslakken is namelijk niet meldingsplichtig. Het rijk werkt aan een update van de circulaire 'toepassing van staalslak', mogelijk dat een meldplicht hier een onderdeel van wordt.</p>
<p>8. Is bekend in hoeverre de mogelijke toepassing van staalslakken in de deltaxwateren de doelstellingen van de KRW in de weg staat op gebied van waterkwaliteit?</p>	<p>Rijkswaterstaat heeft ons laten weten dat toepassing van staalslakken geen invloed heeft op de doelstellingen van de kaderrichtlijn water.</p>